

sejt. Elhűzolja gabonáját a magtárhoz, hol leírta és alázatos istencziával járul a hatalmas „fizető urhoz.“ átadva neki a czédulát kifizetés végett. Az „ur“ fizet, de csak 75 kr vékaárt. Asszonyunk meghökken; „hiszen instálom én 78 krajczáron adtam el megbizottjának“... megesküszik akár arra is, hogy „szegény gyermekeit soha meg ne lássa.“ ha igazat nem mond. Hiában minden védekezés! Még sértő, czudar szavakkal illetik... s ultimátumot kap: „ha nem tetszik a 75 kr, vigye kukoricáját a — — — be...!“

Vinné biz' ő inkább oda, mint egy „gescheftelöhöz“ de a nagy tolongás között: ki segít neki visszamérni? hol és kitől kapjon egy mérőt? s vajon a mindenfelől összehalmozott gabona közül kiválaszthatná-e az ő keserves fáradsággal termelt s talán jobb és szebb minőségű kukoricáját? s ha igen, vajjon lesz-e ideje elárusítani? a ház szükségére bevásárolni? s a maga idején falujába visszatérni?

Ilyen töprenkedések közt végre belenyugszik, ott hagyja a kukoricát. Könnyes szemmel s egy újabb keserű tapasztalattal szótlanul távozik, legfőleg csak annyit sóhajt: „vegye ki az Uristen a lelkéből!“

A „gabonaszédő ur“ pedig azon édes meglepődéssel zárja le napi számolását, hogy ilyformán egy vaggon kukoricájánál 18—20 frtot geschäftelt.

A mint értesülünk M. Ludason, Balászfalván is fordulnak elő hasonló esetek. Facta non verba laquontor. Szemeinkkel láttuk egy pár ilyen gabonás ágensnek a bírósághoz vezetését. Füleinkkel hallottuk valami Feiler nevű gabonaszédő agensei ellen tett sok szegény ember panaszt. Népünknek, mindkét czikkében feltüntetett eme halálos ellenségeit akadályozzuk meg. Hazafias és szent kötelessége ez mindazoknak, kiknek magyar társadalmunk emelkedése, sok és nehéz bajokkal küzdő népünk haladása, vagyoni gyarapodása szíven fekszik, különösen pedig közgazgatási hivatalnokoknak, lelkészeknek, tanítóknak stb.

Megnyugvással vettük a helyi tkts. szolgabírósnak ama korábbi intézkedéseit, mely betiltja a czédulákkal üzőt vásárlást. — Kedvesen vesszük Pásztor Gyula h. bírónak lelkiismeretes fáradozásait is. Hasonló intézkedések szolgáljanak követendő példa gyanánt, hol a fennebb leirt esetek felmerülnek.

Mindenkünk jól tudja, hogy a nép kezd a geschäfteiher nyomása miatt panaszkodni. Ne feledjük Lamartin ama nyilatkozatát, hogy a nép haragja gyakran nem egyéb, mint pótlóka a törvény gyengeségének.

Órjuk meg tehát népünk érdekeit! Beesületesebb és hálásabb munkát aligha végezzünk!

Fülei Sz. Lajos.

CSARNOK.

Nagy-Enyed pusztulása 1704. Virágvasárnapján.

Mindenik év Virágvasárnapján Nagy-Enyed másodszori elpusztításának szomorú emlékü évfordulója.

Mintán lapunk ép ezen — reánk enyediekre nézve helyi tekintetben — igen szomorú emlékü napon jelenik meg, eme pusztulás képét néhány általános vonásokban olvasó közönségünk emlékében feljuttani, alkalomszerűnek tartom. Magyarország szentesített ősi alkotmányának a Habsburg Lotharingeni uralkodóház által történt felfüggesztése, azaz üzőtt gunyjo; a protestánsok lelkiismereti szabad-

Ha elvéte egy-egy verőfényes nappal kedveskedik a pajkos április, ott látni a sétán ifjakat és lányokat, a mint a fársáng fáradaimából kipihent érzelmekkel kutatják egymás szívének nyitját. Érzelmeket sokszor virágokkal jelképezik s lehet, hogy azok sem hosszabb életűek, mint emezek.

Afféle áprilisi szerelem az egész, mely ritkán éri meg májust; de ha megéri sem lesz jó vége. A felek különösen áprilist járnak.

Igazolja ezt a tapasztalás is. Mert az áprilisben kötött házasságok, a hányra én emlékszem s a hányat másoktól hallottam, kevés kivétellel mind zivatros családi életre vezettek. Az igaz is, hogy aránylag egy hónapban sem történik oly kevés házasság mint ekkor.

Persze ezt sokan babonának tartják. Magam is e véleményen vagyok. De a tapasztalás ellenünk bizonyít. Aztán különben is mindnyájan tudjuk, hogy az időjárás mennyire hat lelki állapotunkra.

A görögök mythológiája szerint maga a szépség istennője Aphrodite is e hónapban született s ment férjhez a legesufabb istenhez. Meg is esalta minden léptenyomon. A többi között Marssal. Mars fiai ma napság is gyakran teljesítenek efféle funkciókat, mintha ősapjuktól hagyománykép örökölték volna.

Azonban akadnak olyanok is, kiket áprilisben ér legnagyobb szerencséjük.

Igy pld. az a férj, ki saját nyilatkozata szerint április 13-át mondja élte legszerencsésebb napjának, mert hat hónapi boldog házassága után e napon vált el szüntelenül perlekedő feleségétől, kinek nyelvében rég meg volt adva a „perpetuum mobile“ titka.

A ki szelet vet, vihart arat.

ságának elnyomása, a jobb érzelmű hazafiaknak minden képeletet meghaladó üldöztetése, az ifjú II-ik Rákoczy Ferenczet arra indíták, hogy a politikai és lelkiismereti szabadságharcz lobogóját, mely mostoha atja Tököli Imre kezeiből közel 15 évekig tartó dicső, de szerencsétlen küzdelem után elvégre kiragadtatott, újra kiboncsa.

A forradalom gyorsan harapódó lángja az anyaországból csakhamar Erdélybe is átcsapott, s ezt is lángba borította.

1704. elején Toroczka István egykori aranyoszei főkapitány, ekkor Rákoczy erdélyi hadának egyik parancsnoka, mintegy 6000 főből álló seregével Enyedre érkezik.

Enyed polgárságának lelkében e városnak azelőtt alig 45 évvel 1658-ban történt elpusztításának szomorú emléke még elevenen él, a forradalmi mozgalmaktól irtódzott s szerette volna magát attól távol tartani. — Ez okon — minden hazafias érzülete mellett is Toroczka hadait falai között lelkében kínos aggodalmakkal fogadta.

Toroczka a városi tanácsot és a vagyonosabb polgárságot a protestáns egyházak (más egyház Enyeden akkor nem létezett) és a Bethlen-főtanoda előjárósága kivételével II-ik Rákoczy Ferencz hűségére azonnal feleskette. Ezen ünnepélyes cselekvény után, a „kurucz“ sereg még 3 napot töltött a városban, a negyediken ionen Gy.-Fehérvár ellen nyomult.

Akkor Enyed még nem volt annyira magyar város mint ma.*) A szász ellem itt — habár többé nem is tulajdonom; de még mindig erős volt. A magyar lakosságot szíve titkon a kuruczokhoz vonzta ugyan, de mivel a Rákoczy ügyének szerencsés kimeneteléhez nagy reményeket nem fűztek, mindnyájan megegyeztek abban, hogy Szébenbe, hol a labonez hadak erdélyi főparancsnoksága az erdélyi gubernium és a reformátusok főconsistoriuma, székelték, titkon követséget küldjenek, mely az Enyeden történeteket beszélje el, a polgárság eljárását az ottani katonai parancsnokság előtt mentse ki, s az erdélyi ref. egyház Szébenben lévő nagyjaitól, főcuratoraitól a további magatartásra nézve kérjen tanácsot.

Hogy a város eme titkos eljárását Toroczka megtudta-e s e miatt az enyediak ellen lelkébe haragot vett-e, mely indító rugóul szolgál Rabutin osztrák generalis egyik Enyeden megfordult és Ballo László kurucz csapat vezér által itt elfogott képmények embertelen megcsönkítésára? Isten tudja.

Tény az, hogy eme szerencsétlen szász származású labonez kómet, valami ácsmentest Ballo László, az Enyeden állomásozó kurucz helyőrség parancsnoka elfogatta és a Maros Bogát környékén táborzó Toroczkaikhoz küldte, ki is ennek orrát, némelyek szerint füleit is levágatván, szabadon bocsátá.

Rabutin, a labonez kémet elkötött eme — kétségen kívül embertelen — eljárást az enyediaknak tudván fel, báró Tige szászsebesi labonez katonai parancsnoknak megrendeli, hogy a kém megcsönkítéséért Enyed felett példás elégtételt vegyen, oly módon, hogy ezen várost a földszinéről törölje el.

Mire Enyed szerencsétlen polgársága a Rákoczy-féle forradalom kitörése óta folyton rettegve gondolt t. i. váro-

*) Jegyzet. 1597-ben némely enyediak kérelemmel járulnak Batory Zsigmond akkori erdélyi fejedelemhez, hogy: mivel Enyeden magyarok is számosan vannak, engedjék meg nekik, hogy magyar papot hozhassanak.

Nem valószínűtlen, hogy a teremő is ez időtáiban vette ki Ádám oldalbordáját, hogy megalkossa beléle Évát.

Jó órában legyen mondva, magam is áprilisben gyultam először szerelmi lángra. Meg is adtam az árát. Azóta folyton járom az áprilist ily nemű vállalataimmal.

Hja! mit tegyünk, ha nem lehet máskép.

A leányka, mint madár
Repkedő és csapodár;
Minden újabb pillantása
Egy hívének buktatása.
A leányka gyenge nád,
Hajlik tőled és hozzád.

Mit sovárgasz? mit tünödnél
Hosszu hűség lángirul?
Még a nap sem hű az éghez,
Majd derül, majd elborul!

A hitetlen oldalcsont
Már sok férfit törbe vont.

A lány hű nem lehet —
Férficsontból vétetett.

Mondja Vörösmarty egyszer s mindenkorra. — Én csak ez áprilisi tárcza hitelesítéséül idézem e nagy igazságokat s mintegy védőfegyverül használom azok ellen a kik annyira áprilisi hangulatban vannak, hogy haragra lobbannak e sorok olvasásakor.

Egyőbirant azt sem bánom, ha netalán e tárczában kifejezett nézeteimmel áprilist jártam is.

Zephyr.

suk újabb elpusztulására, annak végrehajtására az igaztalan és embertelen rendelet e szerint már kiadott.

Valamint Toroczkaiknak az elfogott kémen végrehajtott eljárása menthetetlen kegyetlen eljárás volt, ugy Rabutinnak a teljesen ártatlan Enyeddel szemben tett emez intézkedése a történelem lapjain az osztrák fegyverekre nézve szennyfolt maradt, melyet azokról sem a szépitgetés, sem az idő le nem moshatnak.

Tige, a Rabutin rendeletét evén, rendes esapatai mellé egy tömeg fölkelő szászokból és oláhokból álló rabió hordát is felvesz s az executio végrehajtása végett Enyed ellen késedelem nélkül meg is indul.

Enyeden az 1658-ik év szeptember 10-én a tatár hordák által véghez vitt dúlás nyomai, imitt-amott még láthatók valának ugyan, de azért szorgalmas és takarékos iparos és földmívelő polgársága kedvező anyagi jólétnek örvendett. A város büszkesége, anyagi s főleg szellemi jólétének, fejlődésének egyik gazdag forrása a Bethlen-főtanoda a kör igényeihez képest elég gazdagon fel volt szerelve. Volt szép könyvtára, muzeuma, nagyszámú tanuló ifjusága stb., szóval felette sok veszíteni valója.

Maga a tulajdonképeni iskolai épület akkor csak azon négyszögű épületből állott volt, mely 1849-ben leégvén, egy kis részét kivéve, ma nem létezik s a meglévő részre is ki van mondva a delendeatur. Tanárai Kólozsvári István, Pápai Páriz Ferencz és Enyedi István valának. mindannyian országos hírű tanfériak.

Enyed város hadnagya azon időben hogy ki volt, a város jegyzőkönyveinek és levéltárának 1849. jan. 9-én történt elpusztulása következtében megtudnom nem sikerült. Pedig érdekes volna tudni, mert a rabió, gyújtogató és vérengző ellenség ellen az övédelem fegyverét kénytelenségből kezeibe ragadt polgárságnak valószínűleg ő volt a vezetője, „hadnagya.“¹⁾

A mint fentebb érintem, Enyeden akkor csak két felekezet volt, t. i. a calvinisták, kik egyszersmind magyarak és lutheránusok, kik szászok valának és Enyed ősi lakosságát képviselték. A reformátusok, mint kik akkor már a város lakosságának túlnyomó számát tették, már bírták a várbeli nagy templomot, a kisebb számban levő lutheránusoké pedig a közvetlenül e mellett levő kisebb templom vala, melyet bírnak ma is.

A ref. egyházközség lelkészei: Bajcsi András és Csapai András, kántor-tanító Kézdivásárhelyi Péter; a lutheránus egyházközség lelkésze Kremer János.

Enyed akkor sem akkora népességgel, sem akkora terjedelemmel nem bírt, mint ma.²⁾ Jelesen a Magyaruteza körülbelől még csak addig volt kiépítve, hol most az Ambrus-féle ház áll, úgy hogy a cigányok a város végén laktak. A nyugoti soráni telkek, melyek végig a Kápolnára nyulnak, nagyrészt szőlős kertek valának. Egy kis rész ezekből temetőül használtatott, körülbelől éppen az, meyen ma a Nagy Sándor- és a dr. Bocz-féle házak állanak.³⁾ Ez a körülmény magyarázza meg, hogy mikor 1876-ban a Kápolna területe sötánynya alakítottatott át, az ott véghez vitt ásások alkalmával számos emberesontokat és teljesen elkorhadt koporsókat találtunk. — A sirbolt, melyről a szájhagyomány azt tartotta, hogy abba a labanczok elleni harcban elhullott diákok hullái temettetek, de melyről ugyancsak 1876-ban bebizonyult, hogy Alsó-Fehérmegye akkori alispánja, Püspöki Péter családi sirboltja, — ezen temető helynek körülbelől nyugott felőli felső végpontján épült.

Enyednek 1704-ben csak négy kiépült utczája volt körülbelől a mostani kiterjedésben, t. i. a Varczagás-, Tót-, Tövis- és Szentkirály-utczák. — A város központja igen természetesen a vár vala. Ebben laktak az egyik főiskolai tanár, az idősebb ref. pap, a luth. pap, a harangozó és egy várkapus, kinek a várba vivő nagy kapu mellett bemenet balra egy kis lakóháza volt. A kapusnak kötelessége vala a nagy és kis bejárat kapuit minden este 9 óra után bezárni és minden reggel hajnalhasadtakor kinyitni s így a vár kulcsai nála állottak. Az utolsó kapus, Segesdi uram 1849. január 9-én öletett meg a felkelő oláhok által.

A vár körül akkor nem voltak épületek, hanem volt körös-körül egy nagy árok, a „vár sáncza“, melybe a víz a közelben levő patakából vezetettet be.

A városba vezető fűt Tövis felől jöve közvetlenül a Gerepen alatt vonult el és a Hellos alatt került be a városba a Mester Mózes féle kert aljában. Ezen telek magasabb pontján, közvetlenül a városba vezető fűt fölött állott — az illetők elrémítéseül — az akasztófa. Innen

¹⁾ Mikor Enyed, mint nemes város, polgárai fegyvert ragadtak, mindig a „hadnagya“ vezetése alatt — ki egyszersmind a város első tisztviselője volt — indultak az ellenség ellen. 1658-ban Bolto Mihály volt a város hadnagya. Ő vezette a polgárságot a városra rontott tatár hordák elleni harcokban, az ő utasításai szerint történt az ostrom alatt álló vár védelme. 1784-ben a Hora támadás idejében Magyarosi Jérémiás, akkori hadnagy vezetése alatt vettek részt Enyed fegyveres polgárai a felkelő oláhok ellen Toroczka vidékén vívott ütközetben.

²⁾ Egy 1786-ban véghez vitt népszámlálás alkalmával Enyeden 1800 kálvinista lélek és 600 tanuló találtatott. A kálvinisták Enyeden régi idők óta a lakosság 1/4-ét teszik. Enyed lakosságának száma 1704-ben a 3000-et aligha meghaladta.

³⁾ Az enyedi róm. katolikusok 1770-ben a reformátusoktól kérik a magyarutezai temetőt, hogy azon helyre iskolahelyiséget építsenek

az igaztalan
tt.
hajtott eljá-
butimnak a
intézkedése
zve szenny-
sem az idő

es csapatai
ól álló rabló
égett Enyed

0-én a tatár
amott még
és takarékos
agi jólétek
eg szellemi
a Bethlen-
gon fel volt
zamu tanuló
a.

akkor csak
849-ben le-
s a meglevő
Kolozs-
edi István

gy ki volt,
9. jan. 9-én
m nem si-
elő, gyujtó
a fegyverét
alószinüleg

or csak két
smind ma-
s Enyed
int kik ak-
mát tették,
b számban
ett levő ki-

András és
helyi Pé-
mer János.
sem akkora
a Magyar-
hol most
rok a város
k végzői a
lának. Egy
belől éppen
tele hazak
hogy mikor
tatott át, az
eresontokat

A sirtóit,
abba a la-
ti temettet-
nyult, hogy
eter családi
nyugott fe-

teczája volt
Varezagás-
központja
k az egyik
pap, a ha-
nagy kapu
A kapusnak
minden este
hasadtakor
utolsó ka-
meg a fel-

hanem volt
elybe a víz
közvetlenül
került be a
n telek ma-
fóút fölött
ófa. Innen

ert ragadtak,
a város első
an Boltos
got a városra
szerint történt
adás idejében
s alatt vettek
torozókó vidé-

ával Enyeden
inisták Enye-
ágának száma

nátusoktól ké-
get építsenek

van, hogy az a domb az „akasztófa domb” elnevezést egész az újabb időkig megtartotta. Ez a főút a város területén végig vonulva, abból a Collegium- vagy Miriszló-utazán vezetett ki.

Ez a körülmény magyarázza meg kevés történelmi foljgyózeink azon szavait, hogy ugy 1658. szeptember 10-én a tatárok derék hada, valamint 1704. márcz. 13-án virágvasárnapján a báró Tigé „végrehajtó” seregei a várost a Szentkirály-utca vége felől támadták meg, mert a volt a főút, melyen a sereg ágyúival, mállás szekereivel a városba kényelmesebben bejuthatott.

(Vége következik)

IRODALOM.

— Az „Olvasó-Kör” cz. szépirodalmi regényfolyóirat, melyben az „Alvajáró”, „Öngyilkosnaplója”, „Párisi koldusnő leánya”, „Rejtett milliók” rendkívüli érdekesítő regények jelentek meg, ötödik évfolyamának második felét a „Gyémánt király” kitűnő történeti regényvel kezdi meg, mely XV. és XVI. Lajos francia királyok fényes udvarában játszik; nagy szerep jut benne: Mária Terézia leányának, a híres szépségű Mária Antoinettenek, a vérpadon szerencsétlen véget ért XVI. Lajos francia király nejeének. A regényt művészi kivitelű képek díszítik. Az „Olvasó-kör” előfizetési ára negyedévre vagyis 6 füzetre 1 frt 50 kr, mely a kiadóhivatalhoz (Budapest, stáció-utca 31. sz.) intézendő. Az „Olvasó-kör”-t, mely mellett más hasonló vállalatok elhonnályosulnak, ajánljuk t. olvasóink szives figyelmébe. Mutatványszámok levelezőlapon való megkeresésére, bárkinek ingyen és bérmentve küldetnek. Megrendelhető N.-Enyeden Wokál János könyvkereskedésében.

— A földadó kataszter rövid és népies ismeretése” cz. munkának szerzője értesíti a gazda közönséget, hogy a jelzett műnek első kiadása az egész országból szakadatlanul érkező megrendelések folytán elfogyott. A második kiadás sajtó alatt van; pár nap alatt megkírdelhető. Ajánljuk egyesek, de különösen községek figyelmébe. Megrendelhető: Szalay Pál kir. kataszter. felügyelőnél. Budapest, II. ker. lánchídutca 3. sz. a.

— A „Magyar Pénzügy” szerkeszti Kormos Alfréd a hazai pénz- és hitelintézetek közlönye. (megjelent minden csütörtökön) a nagy közönség pártolását is kidermelte folytonos változatos és érdekes tartalma által. Minden számban (1¹/₂—2 iv) megbeszéli a közigazgatás, pénzügy, ipar biztosítás, közlekedésügyi és kereskedelem terén felmerülő napi kérdéseket és viszonyainkhoz alkalmazva agrarius kérdésekkel is foglalkozik. Biztosítási és pénzügyi szakdolgozatok előfizetőinek díjtalanul szolgálnak és „Általános Sorsolási Értesítő” czimű ingyenmelléklete, mely minden fontosb huzás után pontosan jelenik meg, teljesen pótolja a speciális sorsolási lapokat. Tekintettel arra, hogy a „Magyar Pénzügy” három évi fennállása által életképességét és létjogát fényesen bebizonyította, e lapot kiválóan ajánljuk olvasóink figyelmébe. Előfizetési ára: félévre 5 frt. negyedévre 2 frt 50 kr. Kiadóhivatal: Budapest, Bálvány-utca 11.

— A „Magyar Kereskedők Lapja” könyv-kiadásában (Budapest, bálvány-utca 11.) éppen most hagyta el a sajtót a „Könyvvel dióhéjban és rövid váltoisime” magántanulók, keresk. és iparos-iskolák, kereskedősegédek részére, írta Révay Lipót, a könyvvel rendes tanára. Ára 20 kr. Hőzagnaplónak tartjuk e művecskét, miután szakértők nyilatkozata szerint hivatva van arra, hogy általa a könyvvel mindenki magánutón és a leggyorsabban el-sajáltsa, mert a teljesen laikus által is könnyen érthető ezen igen olesó kézikönyv. A főnökök 1 frt 80 kr-ért 10 darabot egész személyzetük részére szerezhetnek be, de különösen ajánljuk a kis mű tömeges megrendelését az alsó fokú kereskedelmi és iparos ismételő-iskolák részére. Egy példány ára 20 kr, tíz példányé 1 frt 80 kr, husz példányé 3 frt 20 kr, harmincz példányé 4 frt 50 kr, ötven példányé 7 frt, (vagyis példányonként csak 15 kr.) bérmentes küldéssel.

— Hazánk népköltészeti kincstárából. A „Magyar Dal-Album”-ból ez év folyamán jelenik meg az 7. kötet, a 801—1000 számú dallamokkal, és pedig 10 havi füzetben, füzetenkint 20, tehát 10 füzetben összesen 200 dallammal zongorára alkalmazva. A most megjelent áprilisi füzet tartalma következő: 1. Fakó lovam hej be tarka. 2. Falu végén van egy kis fehér ház. 3. Falu végén kurta koremsa. 4. Faj a szívem, jaj angyalom. 5. Fehér cipő, szalonna. 6. Fehérvári dombon ülő ezigányok. 7. Fehérváron szép az élet. 8. Fekete száru esereznye. 9. Fekete tyuk iromba. 10. Fel! Fel! vitétek a csatára! 11. Felülről fordított a szél. 12. Fogy már a nap melege. 13. Fűtől a szél. 14. Gábor deák mélyen elmerülve. 15. Ha betekint a betyár a csárdába. 16. Ha kimegyünk rózsám a szőlőbe. 17. Hallja-e, hallja-e kis violám? 18. Halvány arcom két kezembe. 19. Ha madár lehetnék. 20. Ha még egyszer lány lehetnék. — Az ötödik évfolyam előfizetési ára bérmentes széküldéssel: 10 füzetre 1 frt 80 kr, 5 füzetre 90 kr egy-egy füzet ára 25 kr. — Előfizetések postautalványon a „Magyar Dal-Album” kiadóhivatalhoz Győrbe intézendők. — Megrendelhető Wokál János könyvkereskedésében Nagy-Enyeden.

— Tábornok és Parsch zeneműkiadónál megjelent: „An die Herzenswelt,” Valzer, ifj. Farbach Fülöp-től; ára 1 frt. A jeles zeneszerző legjobb szerzeményeinek egyike. — Megrendelhető Wokál János könyvkereskedésében Nagy-Enyeden.

VEGYES HIREK.

— Lapunk t. előfizetőit és barátait kérjük szives pártolásra, és előfizetési díjaiknak az elmúlt évnegyedre való beküldésére. Egyszersmind folyó április havával új előfizetést nyitunk: évnegyedre 1 frttal, félévre 2 frttal, s az év végeig: 3 frttal.

— Április hó 15-ig kell mindazoknak mult évi adójukat befizetni, kik az országgyűlési képviselő választók jövő 1885. évi névjegyzékébe felvételni kívánnak.

— A honvéd laktanya építését Szalay vállalkozó nagy erélyvel folytatja, ugy, hogy az épület csak kissé kedvező időjárás mellett néhány hónap mulva tető alá jöhet.

— Gyula-Fehérvár sz. kir. város rendkívüli mérvben épül és szépül. A belügyminiszteri jóváhagyás a piacon levő viskók, boltok kisajátítása tárgyában pár nap óta már ki is adatott.

— A sorozás eredménye megyénk kisenyedi járásában a f. évre ujoncz jutaléklul kivetett 56 és póttartalék jutaléklul kivetett 6 egyénnel szemben csak is 54 ujoncz, hátrálékban maradt 2, a póttartalék és honvédséghez nem jutott senki; ellenben az alvincz járásban a kivetett 58 ujoncz és 6 póttartalékos teljesen fedezett s azon felül a honvédséghez besoroztatott 29 egyén a II. és III. korosztályból.

— Hymen. Maros-váradjai Glück Mór kedves leánya Sarolta folyó hó 8-án Alvinezen tartja esküvőjét budapesti ügyvéd Singer Antallal. — Fogadják szerencsekívánatunkat.

— Figyelmeztetni kívánjuk a körjegyző urakat, hogy a 3641—1884. sz. adófelügyelői rendelet szerint a „H a v i j e l e n t é s” az 1883. évi XLIV. t.-cz. 81. §-ára való tekintettel az egyenes és közvetett adók behajtása eredményéről, az ehez megkívántató izek elkészültek és kőzönként is kaphatók Nagy-Enyeden Wokál Jánosnál.

— Nyilvános számadás. A n.-enyedi izr. ifjuság folyó hó 30-án a helybeli izr. templom javára megtartott táncestélyén összes kiadás volt 74 frt 16 kr és bevétel 104 frt 60 kr, mely összegben felülfizettek: tövisi Fried Leopold 50 kr, Salamon Simon 2 frt, váradjai Klein Vilmos 50 kr, fehérvári ifj. Jónás Mihály 2 frt, medgyesi Hersch Hermann 1 frt, felső-orbóli Márton Áron 50 kr, Benedek család 2 frt, enyedi Reich Mihály 50 kr, Grünfeld Leopold 1 frt, Feiler Farkas 2 frt 50 kr, Munkácsi Zsigmond 1 frt, Bodola és Vajda urak 3 frt, Veress Mózes 2 frt, ifj. Kiss Károly 1 frt, Simalya Mihály 50 kr, Széphegyi Antal 60 kr, ifj. Winkler János 2 frt, Búrger Márton (Vajasd) 2 forint, mely adakozásért nem mulaszthajuk el a t. pártolóknak leghálásabb köszönetünket nyilvánítani. Nagy-Enyeden, 1884. márczius 31-én. A rendezőség.

— A ruhaszerzés módja. Egy asszonyka nagyon zeretett volna magának egy csinos új ruhát venni. — a mit az ura persze fölőlesgesnek tartott. Asszonyka törte egy ideig a fejét — s nemsokára beállt az ő urához, mutatva egész halom gyönyörű férfinget, s mondvá, hogy azt egy szükségbe jutott szegény család árusítja el potom 45 frtért. A férj egy ideig kérti magát, mert van neki elég fehérműje! — de aztán csak megveszi a — saját ingeit. Az asszonyka pedig megcsináltatta a csinos ruhát s azt mondta az urának, hogy kapta ajándékba a nagynénjétől. Megtörtént.

KÖZGAZDASÁG.

— Nehány jeles számóca faj, melyek ugy nagyban mint kicsiben való természetére legalkalmasabbak. Ilyen első sorban a „Reus van Zuidwijk.” Roppant nagy gyümölcsű; alakja hosszukás, kakastaréjszerű színe élénk ezinobervörös; husa vörös, közepen fehér, renkívül olvadékony és igen kellemes illatu. Későn érik, de igen bőven terem. „Marie Nicaise.” Nagy hosszukás kerek, szép fényes vörös gyümölcsökkel; husa fehér és igen kellemes ízű, kiváló bő termésű, középkorán érik. „Unser Fritz.” Szép kerek gyümölcs, fénylő karmazsinpiros szinnel. Husa tiszta fehér, igen lédu és pompás jóízű; meglehetősen későn érik, de rendkívül bőtermő. „Wunder von Giessen.” Igen nagy, gyakran roppant nagy kakastaréjszerű gyümölcs változó alakkal, színe sötétkarpiros, a legszigorubb telet is kiállja, igen bőven terem, középkorán érik. — Nagyon ajánlható. „Moriere.” Tojásdadalakú szép nagy gyümölcs; tiszta fehér színű, husa szintén tiszta fehér, vajszerű, rendkívül izletes; a legkorábbi számóca. — Egyike a legszebb, legjobb és legbővebben termő fajoknak, melynek egy kertben sem szabadna hiányozni. „Mad. Charles.” Gyümölcse szép, élénk vörös; husa sötétvörös, lédu, igen édes. Későn érik. „Mad. Luise.” Gyümölcse meglehetősen nagy, fénylő sötétvörös, Husa rózsaszínű vagy sötétebb erzetű vörös, igen édes és finom zamatu; nagyon bőtermő. „Széchenyi gr. emléke.” Nagy gyümölcsű; husa élénk vörös, leveses, tömör és nagyon zamatos. A növény tartós és igen bőtermő. Érési ideje május 20-tól egész július hó közepéig. Bőtermősége és csakugyan jeles gyümölcsei végett ezen kitűnő számóca nagyban való tenyésztése méltán igen ajánlható. „Magnum Bonum.” Nagy gyümölcsű, változó alakú. Színe világos vörös, husa fehér, tömör, igen édes, leveses és zamatos; kitűnő faj. Végül a Mautner „Párlan”-ja, mely a legszebb és legjobb számócák egyike. Gyümölcsei roppant nagyok, nem ritkán 60 grm. súlyt érnek el. Husa vajként olvadékony, színe élénk fényes vörös, ize az ananászéhoz kiválóan hasonló. A legkorábbi számócák egyike és üdzészetre is igen alkalmas.

— Enyv, mint borderítő szer. Gyakran vetették már föl azt a kérdést, hogy az enyv nem lehetne-e borderítő szerül használni. E kérdésre határozott igen-nel lehet felelni, mivel a derítő szerek, melyek rendszeren használtaknak, szintén nem egyebek enyvél, vagy oly anyagoknál, melyeket főzés által könnyen lehet enyvél átválttatni; az előbbihez mindama derítő szerek tartoznak, melyek gelatine név alatt hoztatnak forgalomba, az utóbbiakhoz a nyul holyag és az újabb időben annyira magasztalt aigina. Az ugynevezett gelatinák nem egyebek jó tisztított enyvél, mely a többi enyvektől csak abban különbözik, hogy sokkal drágábbnak kell megfizetni, mint a közönséges enyvél Nagy pinczegazdaságokban a gelatine beszerzése évenként tetemes összegekbe került, melyet meg lehet takarítani, ha a gelatine helyett kellően preperált enyvél használunk, mely ugyan azt a szolgálatot teszi, mint a drága gelatine. Hogy a munkát, melyet a preparálás igényel ne kelljen gyakran ismételni, legjobb ha egyszerre nagyobb mennyiségű, 10—12 kiló enyvél készitünk elő derítésre, a mi következőképen történik: Jó minőségű kemény csontenyvél egy tiszta, hideg vízzel telt vederbe teszünk s huszonnegy óráig a vízben ázni engedjük. A vízben az enyv rendkívül feldagad, de nem olvad fel. Huszonnegy óra mulva a vizet a vederbő kifolyatjuk, s friss-vizet öntünk az enyvre, ebben azonban már csak 6 óráig áztatjuk, a vizet ekkor leeresztjük s ismét frissel póoljuk. Ezt 4—6-szor, vagy addig ismételjük, míg tökéletesen szin és szagnélküli vizet nem nyerünk az enyvéről. Ez azért történik, hogy az enyvnek mindama alkatrészei, melyek hideg vízben feloldódnak, az enyvből eltávolittassanak, hogy így tökéletesen tiszta enyvét nyerjük. A megdagadt enyv és viz ugyanis olyképen vannak egymással, hogy az enyv belsejében az oldható részek feloldódnak s koncentrálódnak; az oldott tömeg s a víz közti mely az enyvét körülveszi mindaddig csere ismétlődik, míg az enyv belsejében levő oldott részek ugyanazt a koncentrációt el nem érték, mint az, mely az enyvét körülveszi. Ha ezt az utóbbit leöntjük és friss vízzel pótoljuk, a csere újra megindul s ha a vizet 5—6-szor leöntjük, mindig tiszta friss vizet öntünk rá, ugy abból minden oldható rész eltávolittott csak a tökéletesen tiszta enyv marad meg. Minthogy az így nyert tiszta enyv, ha vízzel érintkezik, rothadásnak indulna, a viztől nagyobb részt meg kell szabadítani, az által, hogy 24 órán át egy ferdén álló asztalon hagyjuk. Ekkor vas edénybe kell tenni, melegítjük, mi által az enyv gyorsan felolvad, a folyadékot merőkanállal igen sekély edényekbe merjük, melyekben kihűlni engedjük miáltal vékony enyvlemezeket nyerünk. A lemezeket megfelelő darabokra vágjuk, minden darabot két új cserépszindely közé teszünk s 15—16 fok meleg szobába helyezzük el. Az anyag csakhamar magába szívja az enyv viztartalmát, az enyv pedig kemény, sárga és erősen áttetsző lemezekké szárad, melyekből csak a megfelelő mennyiséget vízben fel kell oldani, miáltal a borderítéshez igen alkalmas folyadékot nyerünk. (E—s.)

— Placzi árjegyzék. Nagy-Enyed, 1884. április hó 3-dikáról. Hectoliter tisztabuza 7 ft Rozs 4 frt. Elegybuza 5 frt 75 kr. Törökbuza 4 frt 25 kr. Zab 3 frt 60 kr. 100 klgm széna 4 frt 80 kr. 1 klgm marhahús 44 kr. 1 klgm disznóhús 48 kr.

FELELŐS SZERKESZTŐSÉG:

DR. MAGYARI KÁROLY.

TÖRÖK BERTALAN.

SZILÁGYI FARKAS.

KIADÓ-TULAJDONOS: WOKÁL JÁNOS.

Árverezési hirdetmény.

Tövis község határán, a kultur mérnökség által készített tervezet alapján, a vízlecsapolási munkálatok keresztül vitelére vállalkozni ohajtok felhívainak, miként az 1884. év április 15-ik napján délutáni 3 óraker Tövis községek irodájában tartandó árverezésre jelentkezzenek, vagy pedig ezideig zárt ajánlataikat a község előljároságához czimezve adják be.

Kikiáltási ár 3000 forint, a bánatpénz ennek 10%-ka. A részletes feltételek, valamint a tervezet Tövis község irodájában a hivatalos órákban megtekinthetők.

Müller Mihály,

a tövisi birtokosság nevében.

Van szerencsém tudatni a nagyérdemű közönséggel, miként minden névvel nevezendő aranyezüst javításokat a legutányosabb árban elfogadok. — Lakásom ideiglenesen a Bethlen-iskola „KÉT SISAK” czimű vendéglőjében van.

Aczél Lajos, aranyműves.

ELADÓ!

Az alszegben a régi Mester Károly-féle kert felerésze a vasuti indóház felől szabadkézből eladó. — Értekezhetni tek. WOKÁL JÁNOS urnál.

Alapított 1847.

Hoff János
cs. kir. udvari maláta-gyógykészítmény gyáros
Budapest Bécs Graz

59-szer kitüntetve

Nyilvános gyógyjelentések Magyarországból!

Tek. ur! Ön kitünő maláta-kivonati-egészségi sörre igen gyógyhatásos. Tíz havi nehéz betegsémem óta pontosan használok, visszanyerem erőmet. Mellékelve küldök 14 frt 60 krt további 28 palack maláta kivonati sörért. Szében, apr. 1882. **Tangl Vilma.**

A napokban vett maláta-egészségi sör és cukorka küldemény nagy érzem használni fog. Ezért szándékom ezen kitünő szereket huzamosabban használni. Kérem ismét postautánvét mellett 28 palack sört 15 frtért és 4 zacskó cukrot 60 kr. mellettt küldeni. Kiváló tisztelettel **Gámán Kálmán, főhadnagy.** Lugos, 1884. február 10.

A közjó érdekében kinyilatkoztatom, hogy erős hurut és köhögésem, mely ellen különféle szereket eredménytelenül használtam, a Hoff János-féle maláta-kivonati használata következtében teljesen meggyógyult, minek folytán ezeket minden szenvedőnek a legjobban ajánlhatom. Budapest, 1878. ápril 6-án. **Csikász János, m. kir. honvédkapitány.**

Kérem vasuton utánvét mellett 28 palack kitünő maláta kivonati egészségi söréből és 12 zacskó Hoff-féle mellezucorkát küldeni. — Tisztelettel **Balástelke, per Medgyes 1884. január 28-án.** **Gróf Eugen Haller.**

Miután az Ön HOFF JÁNOS-féle készítményeit régi idült s elhanyagolt tüdőhurut és emésztési gyengeségemnél a legjobb sikerrel használtam, ennél fogva felkérem Önt, számomra postautánvét mellett mellettt sziveskedjék 16 palack maláta-kivonati egészségi sört, 2 palack koncentrált maláta-kivonatot s 5 zacskó maláta-mellezucorkát megküldeni. **Csanád-Palota, 1884. február 22-én.** **Dr. Wilhelm H. községi orvos.**

Maláta-kivonati egészségi sör. — 1 üveg 60 kr. 11 üveg 6 frt.

Hoff concent. maláta-kivonata. Nagy üveg ft 1.12. Kis üveg 70 kr.

Hoff János cs. kir. udvari szállító, cs. kir. tanácsos.

Maláta-kivonati mellezucorka. Csomagok kék papírban 60, 30, 15 kr.

Maláta egészségi csokoládé. Ára 1/4 ko. I. frt 1.30. II. 90. és III. frt —60 kr. 1/2 ko. I. frt 2.40. II. frt 1.60. III. 1 frt.

Budapest. Én elismerem, hogy feleségem, ki egész télen át retentő, majdnem fulasztó köhögésben szenvedett, az ön Hoff János-féle koncentrált maláta-kivonati használata által azt teljesen elvesztette és most teljesen egészségesben van és jól érzi magát. Kérem sziveskedjen 6 üveg koncentrált maláta kivonatot 1 frt 12 krajczárjával küldeni.

Merschwitz István dob-uteza 66.

Négy éven át szenvedtem súlyos mellfájásban, heves köhögéssel és gyakori kihányásokkal egybekötve, minek következtében hosszabb ideig ágyhoz kötve szerfölött elerőtlenedett voltam, míg az ön gyógyhatású, valódi Hoff János-féle maláta-kivonati egészségi söréhez folyamodtam. Ezen erősítő és gyógyító Hoff-féle maláta-sörrel 24 üveggel, a hozzá tartozó mellezucorkákkal való elhasználása után teljesen meggyógyultam, mit is a szenvedők érdekében nyilvánosságra hozni kérek. **Bahner Ferenc** Budapest, Váci körút.

Igen tisztelt uram! Hónapok óta szenvedek gégegyulladásban s az eddig használt szerek nemcsak hogy nem használtak semmit, de bajom még inkább nőtt. Négy nap óta kísérletet az ön maláta-kivonati egészségi sörét s naponta érzem javuláshoz. Kérek egyszermind 28 palack Hoff-féle maláta kivonati egészségi sört utánvéttel küldeni. Tisztelettel **Koncz Ferenc** ügyvéd, Rákos-Csabán, Pestmegye 1882. május 1.

Tekint. ur! Teljes egy évig sinlődtem fájdalmas gyomorhurutban és köhögésben, hasztalan volt minden gyógyszer, míg csak ön kitünő Hoff János-féle maláta-készítményeit nem használtam; néhány hónapja, a köhögés tökéletesen megszűnt, étvágam ismét megjött s egészségem az ön Hoff János-féle maláta-kivonati egészségi sör által tökéletesen helyreállt. Fogadja legforróbb köszönetemet. Egyidejűleg egy magyar nyelven írt köszönő-iratot mellékelek, sziveskedjék azt minél szélesebb körben elterjeszteni. **Mező-Kovácsné** **Dr. Nagy Lajos, plébános.**

Kérem kitünő maláta-kivonati sörét saját szükségemre 10 frt utánvét mellett küldeni. **Krapina Toplitz, 1884. október 20-án.** **Dr. Ritter v. Aigner,** egészségügyi tanácsos.

Kérek 6 palack maláta-sört és 3 font I. rendű csokoládét részemre küldeni. Nagymérvű búskomorságban szenvedek. A csokoládéból mintegy 40 fontot használtam már fel, mert engem igen jól táplál. Midőn 1881-ben személyesen látogattam meg az ön bécsi raktárát, már akkor is megdicséretem az ön készítményeit. És most 1884. január 5-én, gyógykezelő hírneves orvosom **Dr. Leidesdorf tanár,** udvari tanácsos az ön maláta-sört ajánlotta. **Sasd, (Magyarország), 1884. jan. 11-én.** **Dr. Kugler Lipót,** ker. orvos és Baranyamegye tiszteletbeli főorvos.

Főraktár: WINKLER JÁNOS úrnál Nagy-Enyeden.

Egyedüli legjutányosabb és legjobb megrendelési mód!

Az itt felsorolt árucikkek és munkák a megnevezett első rendű cégektől a legjutányosabban és a legbiztosabban egyedül és kizárólag a

„NEMZETKÖZI HIRDETŐ”

szerkesztőségétől (Budapest, VII. Károlykörút, Rombach-uteza 6.) rendelhetnek meg.

A következő előnyök biztosságnak: 1. Csakis kitünő minőségű cikkek és munkák, esakis első rendű cégektől küldetnek a megrendelőnek, egyedül az eredeti áron, eredeti árjegyzék szerint. — 2. A megrendelő egyetlen levelezési lappal összes szükségletét fedezheti s megtakaríthatja a külön-külön szállítási költséget. — 3. A csillaggal megjelölt cikkek és munkák szabott árából 10%-et engednek s 10 frton felül portmentesen szállítanak mindent. 4. A megrendelőnek megrendeléseit és levelezéseit díjmentesen teljesítjük. — A szállítástok Vajda Béla elsőrendű speditour eszközli.

Minden küldeményért hármas jótállás: a cégé, a speditouré és a „Nemzetközi Hirdető”-é.

I. Gyógykülönlegességek.

Tokaj-china-vasbor. A legitalmasabb kettős szer a vérszegénység, gyengeség, bágyadság és sorványság ellen, mivel a tokaji bor és a vaskivonat külön-külön is a leghathatósabb alkalmatatik. Szatupa és Krieger gyógyszerész. 3 frt.

* **Brázy-féle sóborszesz.** 42 különféle betegségben fölrhetően hatású, egy házban sem hiányozhatik. Ára 80, 40 kr.

* **Hungária kávé.** Szalady Antaltól. Gyomorban, bélhurutban stb. szenvedőkre rendkívül jó hatású. Egészségeseknek megbeesülhetetlen. Egy kiló 1 frt 20 kr.

Forty-féle egytetemes sebtapasz, minden seb azonnali gyógyítására. Árjegyzék szerint. — **Weis M.-féle** universalis sebkendő, ára 30, 50 kr, 1 frt.

Hoff János-féle egészségi sörök, 1 palack 60 kr, maláta-cukorkák 20 kr, maláta-kivonati 70 kr. — **Strausz B.** mellsőre, hűsítő labdacsei és mellpasztillái. Árjegyzék szerint. — **Kárpáti egészségi labdacsek** köhögés, görvény, mellbajok ellen Friedrich főraktárból 21 kr.

Gyógykülönlegességek Török József főraktárból: szakálnövesztő 2 frt 60 kr. Vas bravais 3 frt. — Különösen ajánljuk: * **Szem-essentia** dr. Leboistól, francia szemgyógyász, egészséges szemek erősítő sére is megbeesülhetetlen hatású, így hogy minden szeméire feltékeny egyetlen családnál sem szabad hiányoznia; gyenge, beteges fájós szemek névze s egyáltalában minden szembej bántalom vagy betegségben nélkülözhetetlen, minthogy e nemben a legkitünőbb gyógyhatású s a legnagyobb orvosi tekintélyek által legjobban ajánlt medicina. Egy üveg 90 kr.

* **Ürmös-essentia.** Arany érmekkel kitüntetett gyógyszer, bélhurut, étvágytalanság stb. esetén. Vörös borhoz adva a legkitünőbb ürmöst adja. Ára 60 kr.

Köszvényvászor Török József gyógyszeréből. Ára 1 forint 5 krajczár.

„**Szultána-növényzappan**”, Nemenesek-féle, bőrbetegség, májfoltok, szeplők, hajkorpa és migrain ellen. Ára 35 kr.

Fácányi A. gyógyszeréből a következő nagyhirű elismert különlegességek: a) Fácányi-féle magy. édes mustár gyomor- és bélhurut ellen 1 frt vagy 50 ki. b) Fácányi-féle fogpapír fogfájás, arcz- és fülszagatás ellen. Egy kis csomag 70 kr. c) Fácányi-féle Phenyl szappan bőrbetegségek ellen 70 kr. d) Sós borszesz (szakértőtől) 1 frt 20 kr, 70 kr.

Ezenfelül minden gyógykülönlegesség árjegyzék szerint.

II. Pipere-szerek.

Blaháné-arepor. Müller M. illatszertárból. Ugyanonnan mindennemű pipere- és illatszerek. Boudoir füstölő egy csomag 2 frt.

* **Jaulus-féle** „Juno-eréme” ásványmentes, ártatlan szerekből, szeplők, májfoltok ellen. 1 frt 50 kr. — „Juno-pasta” az arcz hófehérré tételére, 2 frt. „Juno-puder” 60 kr. A bécsi és budapesti vegytani intézetek a legjobban ajánlják; rendkívül kaptos pipere-szerek.

Uj magyar hajfestő szer a természetes szín visszaállítására. Tokody-féle, ára 2.50.

Szultána-pipere szappan. Minden boudoirban nélkülözhetetlen, esodálatos hatású elismert. Ára 3 drb 1 frt. Nemenesek-féle.

* **Hajnövesztő szer.** Hausner R. családi titka. Ára 1 frt.

Ezenfelül minden pipereszer árjegyzék szerint.

III. Gazdasági és háztartási cikkek.

Az „Első m. fekete bórkenőes-gyár” gyártmányai. Fekete bórkenőes 1 frt 20, sárga 1 frt 50. Ércztisztító 10 kr. Kettős velencei bórak 60 kr. Nemenesek-féle. József főherceg udv. szállítója. Katonai, esendőri stb. szállító.

Egytetemes hideg enyv, Singer-féle. Edények, üvegek, pipák, fadarabok és bőr összeragasztására. 30, 50 és 70 kr.

Mosászkő-féle fénymáz. — Nemenesek-féle ércztisztító 10 kr. — Rovarpor, Polsch-féle 1 frt. — Patkányirtószor Reiszól 1 frt.

Ezenfelül minden háztartási és gazdasági cikk eredeti áron.

Divatárak, ruházat.

Férfi divatárak és fehérműmek Karikás Lajostól. — Egészségi fehérműmek és öltözetek dr. Jäger Gusztáv-féle a budapesti főraktárból. — Kalapok Nyerges M. gyárából.

Női divatárak Monasterly és Kuzmik udv. szállítóktól. — Női ruhák Friedrichtól, a volt Alter és Kiss főszabásztól.

Czipők, Lörincz István gyárából urak, hölgyek és gyermekek számára.

Ezenfelül minden áruk ered. árjegyzék szerint.

Mindenfélék.

Tarnóczy Gusztáv urnak földbirtokosok által a legjobbnak elismert, minden gazdasági kiállításra a legnagyobb díjakkal kitüntetett, magyar, angol, francia, német és amerikai gazdasági gépei, (Budapest, Károly-körút 40., csarnok Váci-körút 78.) a legjutányosabbak, legmunkaképesebbek és a legszolidabbak, mindenkinek a legjobban ajánlhatunk. Árjegyzék felvilágosításokat a legnagyobb készséggel mindenkinek adunk.

A Gschwindt-féle szesz-, élesztő-, likőr- és rumgyári részv. társaság Budapest s szesz élesztő-, likőrből, rumból és ezetessentiából álló készítményeit ajánljuk.

Butorok, az I. butor-ípar-társaságtól. — Exceillenszék 16-féle ezéla Schöberl K.-tól. — Pénzszekrények. Wiese Fr. udv. száll. — Vasbutorok Stütz Henrik-től. — Edények Hüttel Tivadar udv. szállítóktól.

Üvegüeműek Stölzle és fia gyárából. — Kocsik Bogdán J. gyárából. — Loszserczak Szigetli L.-tól. — Tornaszekők, szerszámok, malomkövek, konyhaeszközök Geitner és Rauschtól

Billard és tekeasztalok Gyöngyössy J.-tól. — „Ariston” önjátszó szalon-hangszer 25 frt a főraktárból. — „Orchestra” önjátszó óriási zenekar ára 1000 frttól fölfelé; a főraktárból. — **Zongorák** Lédeczy gyárából.

Löfegyverek, pisztolyok stb. Kirner udv. szállítóktól. — Vadászati és uti cikkek Kertész Tódortól.

Varrógépek Neidlingertől. Mesterségekhez szükséges szerszámok Geitner és Raustól.

A legkitünőbb eredeti francia pezsgőborok Jaques Louis Frères francia cég budapesti vezérképviselőjétől. Müller L.-tól Grand vin de la couronne 3 frt 80 kr. Carte blanche 1-ére chois 3 frt 50 kr

* **Essentiák** mindennemű likőr gyártására Wetterich Arnold gyárából.

Sikerült és szép arezképek Naumann Ign. műterméből. Szénrajz 3 frt, kréta rajz 6 frt, olajfestm (életnagyság) 8 frttól fölfelé. A fénykép sértetlenül visszaküldetik. — Arezképek választási zászlók. Czégtáblák 2-60 frtig.

Vésnöki munkák, peesétnyomók, bélyegzők, peesétbélyegek, monogrammok a legolcsóbb szabott ár szerint.

* **Schmitt Adolf** és társa m. kir. szab. börgyára, szij, bórüeműek- és gépszijakban a monarchia legnagyobb gyára. (Hadfelszerelés.) Számos kitüntetés.

* **Hamayer Károly** (Soroksári-uteza 94. sz.) meszkő- és téglágető gyárát, mint Budapestben a legszolidabbat, a legjutányosabbat és legnagyobb szállítóskra is a legkép-sebbit a legjobban ajánljuk építkező községeknek, hatóságoknak és magánosoknak.

Egy szóval minden munka és cikk, nyomtatott árjegyzék szerint készítettik és szállítatik.

Első központi szétküldési helye Magyarország összes kiviteli terményeinek, áruinak és gyártmányainak. (Tokaji, ménesi, balatonvidéki, borok Vámosy Lajos utján. kőbányai sörök Dietrich és Gottschlig utján, huskonszerek a Weisz testvérektől, selmecezi pipák Heller F.-tól, magyar vas. acél stb. Vadhus Pál K.-tól, lámpák, papír, szappan, szegedi paprika, gácsi posztó, stb.) mind legdirectebb forrásból: szabott áron és az eredeti cég árj. szerint. — Elegendő egy levelező lapot írni a

„NEMZETKÖZI HIRDETŐ”

7-48. szerk. (Budapest, VII. Károly körút 7.)

Pontos, becsületes és gyors szolgálat.